

Aan het eind van dit document is een verklarende begrippenlijst opgenomen met (externe) verwijzingen voor wie zich verder wil verdiepen.

1948: ontstaan van de genieverzameling

In 1948 wordt, ter gelegenheid van het 200-jarig bestaan van het *Regiment Genietroepen*, in de Kromhoutkazerne te Utrecht een tentoonstelling over de regimentsgeschiedenis ingericht. Voor het samenstellen daarvan ontstaat een verzameling van historisch aan de genie gerelateerd materiaal en materieel. Initiatiefnemer is luitenant-kolonel J.C.G. Nottrot, commandant van het Depot Pioniers. De opening vindt plaats in aanwezigheid van de weduwe van generaal Snijders, een voormalig genie-officier die uitgroeit tot een van de invloedrijkste militairen van zijn tijd, en trekt veel belangstelling, onder wie Z.K.H. Prins Bernhard. De voorwerpen worden door tal van personen en instanties in bruikleen afgestaan. Al snel zet Nottrot zich ervoor in om de tentoonstelling een permanent karakter te geven, en met succes weet hij een aanzienlijk deel van het materiaal voor het regiment te behouden.

1958: groei en verplaatsing van de collectie

In de jaren die volgen groeit de verzameling verder. Tien jaar later, bij het 210-jarig jubileum, wordt de collectie uitgebreid en inmiddels overgebracht naar de *Koning Willem I-kazerne* in 's-Hertogenbosch. Op kosten van de Vereniging van Officieren der Genie worden vitrines en kasten aangeschaft, waardoor de presentatie professioneler wordt ingericht. Het beheer blijft in deze periode sterk afhankelijk van de inzet en deskundigheid van de personen die zich ermee bezighouden.

1959: oprichting van Stichting de Historische Genieverzameling

Op 7 augustus 1959 krijgt het beheer een officieel karakter met de oprichting van de Stichting de Historische Genieverzameling (SHGV). Daarmee wordt de inmiddels omvangrijke collectie structureel ondergebracht en ontstaat een duurzame basis voor het behoud van het genie-erfgoed.

1966: verhuizing door reorganisatie

In 1966 leidt de reorganisatie van het Depot Genietroepen, dat destijds op de Koning Willem I-kazerne in 's-Hertogenbosch was gevestigd, tot de verhuizing van de collectie naar de *Frederik Hendrikkazerne* in Vught. Enkele jaren later, in 1969, krijgt de verzameling een vaste plek in gebouw K op de Van Brederodekazerne, eveneens in Vught. Gebouw K is in 1943 gebouwd als keuken van het voormalige 'Konzentrationslager Herzogenbusch', beter bekend als *Kamp Vught*.

1970: eerste vaste tentoonstelling

In 1970 wordt in gebouw K een tentoonstelling ingericht, waarmee het ontstaan van het huidige Geniemuseum een feit is. In de daaropvolgende decennia maken vele (dienstplichtige) genisten hier kennis met de geschiedenis en tradities van hun regiment. Het

museum is in deze periode vooral gericht op intern gebruik en daarom uitsluitend toegankelijk via de kazernepoort.

1997: start tot ontwikkeling van publieksmuseum

In 1997 wordt het nieuw museaal beleid door de Bevelhebber der Landstrijdkrachten voor de Koninklijke Landmacht goedgekeurd. Het betekent dat het Geniemuseum zich mag gaan ontwikkelen tot een publieksmuseum (net zoals de musea van de cavalerie, artillerie en infanterie; de zogenaamde 'A-musea'). Er komen hiervoor meer (financiële) middelen ter beschikking en wordt er een beroepskracht aangesteld. Deze museummanager is in dienst van het Legermuseum in Delft, maar wordt permanent in Vught gedetacheerd.

1998: begin van professionalisering en verbouwing

Vanaf 1998 verandert er veel. Er komt een professionaliseringsproces op gang, er wordt een grootschalige verbouwing uitgevoerd en er ontstaat een nieuwe presentatie. Ook wordt een buitententoonstelling ingericht, krijgt het museum een eigen ingang (dus niet langer via de kazernepoort), wordt de collectie geregistreerd en gestructureerd en groeit de vrijwilligersgroep. Een belangrijke mijlpaal in deze ontwikkeling is de inschrijving in het *Nederlands Museumregister* in 2004, waarmee de kwaliteit van het museale werk officieel wordt erkend. In 2007 volgt een nieuw hoogtepunt met de voltooiing van de vernieuwde linkervleugel en de centrale hal van het museumgebouw, een belangrijke stap in de verdere groei van het museum.

2001: toevoeging collectie NBC

Nadat de *NBC*-school (Nucleaire, Biologische en Chemisch) begin jaren negentig vanuit Breda naar Vught overkomt en zich daar aanvankelijk op de Frederik Hendrikkazerne vestigt, bevindt de *NBC*-verzameling zich daar gedurende langere tijd op een zolderruimte van deze voormalige kazerne. Rond het jaar 2000 wordt de collectie overgebracht naar het depot van het Geniemuseum, waar zij onder beheer komt te staan. Op 11 mei 2001 vindt de formele overdracht plaats. Een deel van de verzameling krijgt vervolgens een plaats in de presentatie van het Geniemuseum. Het huidige *Defensie CBRN Centrum (DCBRNC)* is tegenwoordig gevestigd op de Van Brederodekazerne in Vught.

2005: overdracht Rijksvaartuig (RV) 29 vanuit de RCKL

In 2005 besluit de Rekwisieten Commissie Koninklijke Landmacht (RCKL) tot het in bruikleen geven van *Rijksvaartuig (RV) 29* aan het Geniemuseum. Dit vaartuig is van 1954 tot 2004 in dienst geweest bij de Vaar- en Duikerschool van de genie. Het is in die periode ingezet, naast vaar- en duikerinstructie, als sleepboot en bergingsvaartuig. RV 29 maakt sinds de overdracht deel uit van de varende deelcollectie van het Geniemuseum en ligt afgemeerd bij *Fort Crèvecoeur* bij Hedel (militair terrein, niet openbaar toegankelijk).

2006: nieuw beleid

In 2006 verandert het museale beleid: er wordt gekozen voor een *Nationaal Militair Museum (NMM)* in Soesterberg, waarbij de visie van vier kleinere musea van de landmacht wordt los gelaten.

2007: introductie 'Huis van het Regiment Genietroepen'

De *regimentscommandant* verplaatst in 2007 het *vaandel* en zijn bureau naar de regimentskamer in het Geniemuseum. Hiermee wordt het begrip 'Huis van het Regiment Genietroepen' (in fysieke zin omvattend gebouw K met de omliggende Genietuin, inclusief het gedenkveld) geïntroduceerd en gefaciliteerd door de organisatie van het Geniemuseum. Dit 'Huis' dient als een centrale locatie waar belangrijke activiteiten plaatsvinden, zoals vergaderingen, het ontvangen van gasten en het geven van presentaties. Daarnaast vormt het een bijzondere omgeving voor regimentsgebonden ceremoniële activiteiten en geeft het gedenkveld betrokkenen een plek voor herinnering en bezinning.

2014: terug naar een vrijwilligersorganisatie

In juni 2014 vertrekt de museummanager als enige beroepskracht en wordt het Geniemuseum weer een volledige vrijwilligersorganisatie.

2021: ingebruikname PMC-gebouw

In 1981 begint men, naast gebouw K, met de bouw van een bunker voor het *Provinciaal Militair Commando* van de provincie Noord-Brabant (PMC-NBr). Deze komt te staan op het fundament van de oude waterzuiveringsinstallatie van het voormalige Kamp Vught, die daarvoor wordt gesloopt. Het gebouw is in Nederland de eerste in zijn soort, die voldoet aan bepaalde criteria voor wat betreft de bescherming tegen nucleaire, biologische en chemische wapens (NBC) en elektromagnetische pulsbeveiliging (*EMP*). Met standaard de beschikking over een *ASCOM-straalverbinding* station voor telefoon- en telexverkeer in oorlogstijd. De bijbehorende zendmast van 115 meter hoog staat op de Lunettenkazerne nagenoeg recht tegenover de Van Brederodekazerne. Na de val van 'het IJzeren Gordijn' raakt de bunker in onbruik en wordt gebruikt als opslag. In 2002 vindt de sloop plaats van de zendmast. Medio 2021 neemt het Geniemuseum het initiatief het PMC-gebouw waar mogelijk opnieuw authentiek in te richten en toe te voegen aan de museumcollectie als monument van 'de Koude Oorlog'.

2021: bijzondere waardering

Op 1 oktober 2021 wordt *regimentslegpenning* 2021-2 van het Regiment Genietroepen door de regimentscommandant uitgereikt aan de vrijwilligers van Stichting de Historische Genieverzameling (SHGV) oftewel het Geniemuseum. Dit is de hoogste regimentswaardering en de eerste keer dat de legpenning wordt uitgereikt aan een groep. De vrijwilligers krijgen de waardering vanwege: "Het met tomeloze inzet en toewijding, op vrijwillige basis invulling geven aan zijn of haar rol binnen het 'Huis van het Regiment'. Tal van vrijwilligers hebben menig uur vrijgemaakt om het museum een kwalitatieve impuls te geven en het te krijgen waar het nu staat."

2022: start interne verbouwing

In 2022 start een ingrijpende interne verbouwing van gebouw K, in combinatie met een herziening van de museumcollectie. De werkzaamheden zijn gericht op het verbeteren van de publieksbeleving. Door onder meer de ontdekking van asbest loopt het project vertraging op. Een definitieve oplevering is niet voorzien, omdat het museum zich blijft ontwikkelen en meebeweegt met nieuwe inzichten en verhalen.

Wat betekent wat? Begrippenlijst en (externe) verwijzingen

Voor wie zich verder wil verdiepen in termen uit de tekst in dit document (in tekstvolgorde):

- *Regiment Genietroepen*: Militaire eenheid binnen de Koninklijke Landmacht, gespecialiseerd in technische ondersteuning en gevechtsconstructies – [website Regiment Genietroepen](#) (externe website).
- *Koning Willem I-kazerne*: Voormalige militaire kazerne in 's-Hertogenbosch, vernoemd naar Koning Willem I – [Koning Willem I-kazerne op Wikipedia](#) (externe encyclopedische bron).
- *Frederik Hendrikkazerne*: Voormalige Vughtse kazerne uit 1936–2004, later gesloopt voor woningbouw – [Frederik Hendrikkazerne op Wikipedia](#) (externe encyclopedische bron).
- *Kamp Vught*: Voormalig concentratiekamp, relevant binnen de locatiegeschiedenis van het regiment – [website Nationaal Monument Kamp Vught](#) (externe website).
- *NBC (Nucleair, Biologisch, Chemisch)*: Dreigingen binnen militaire veiligheidscontext, gericht op massavernietigingswapens en bijbehorende training.
- *Defensie CBRN Centrum*: Militair expertisecentrum voor bescherming tegen chemische, biologische, radiologische en nucleaire dreigingen – [DCBRNC](#) (externe website).
- *Rijksvaartuig (RV) 29*: Historisch duik- en bergingsvaartuig van de Koninklijke Landmacht – [Rijksvaartuig \(RV\) 29](#).
- *Fort Crèvecoeur*: Militair fort uit 1587, gebouwd om scheepvaart strategisch te controleren; tegenwoordig militair oefenterrein – [Fort Crèvecoeur op Wikipedia](#) (externe encyclopedische bron).
- *Nationaal Militair Museum (NMM)*: Museum in Soesterberg over de geschiedenis, inzet en tradities van de Nederlandse krijgsmacht – [website NMM](#) (externe website).
- *Regimentscommandant*: Officier die regimentsidentiteit en tradities onderhoudt, zonder directe leiding over troepen – [regimentscommandant](#) (externe website, ankerlink).
- *Vaandel*: Ceremonieel vlagsymbool dat de eer, traditie en identiteit van een militaire eenheid vertegenwoordigt – [vaandel](#) (externe website, ankerlink).
- *Provinciaal Militair Commando*: Voormalig regionaal defensiehoofdkwartier voor militaire coördinatie en civiele ondersteuning bij noodsituaties.
- *EMP (Elektromagnetische puls)*: Energie-uitstoot die elektronische systemen plotseling kan verstoren of uitschakelen – [EMP op Wikipedia](#) (externe encyclopedische bron).
- *ASCOM-straalverbinding*: Voormalig militair communicatiesysteem voor veilige draadloze verbindingen via radiofrequenties.

- *'de Koude Oorlog'*: Periode van wereldwijde spanningen tussen VS en Sovjet-Unie, 1945–1991 – [Koude Oorlog op Wikipedia](#) (externe encyclopedische bron).
- *Regimentslegpenning*: Ereteken dat binnen een regiment wordt toegekend voor bijzondere inzet of verdienste – [regimentslegpenning](#) (externe website, ankerlink).